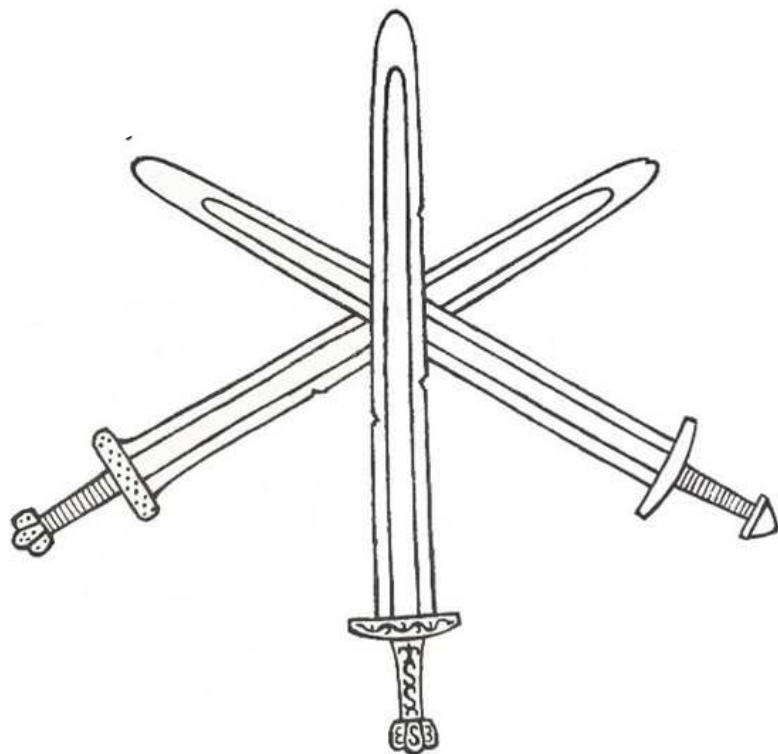

SLOVO O PLUKU IGOROVĚ

EPOS Z DOB SLÁVY NAŠICH SLOVANSKÝCH PŘEDKŮ

V PROSINCI ROKU 2008 VYDALA NÁRODNĚ BOLŠEVICKÁ STRANA
ČESKOSLOVENSKA

NÁRODNĚ BOLŠEVICKÁ STRANA ČESKOSLOVENSKA

Neměli bychom, bratří, začít starodávnými slovy smutné vyprávění o pochodu Igorově, Igora Svatoslaviče? Začítí však tuto píseň podle dějů této doby a ne podle skládání Bojanova? Neboť věštný Bojan chtěl-li o někom píseň složit, jal se lélat myslí po stromech, jak šedý vlk běhat po zemi, jako sivý orel kroužit pod oblaky. Vyprávěje o rozepřích knížat v starých dobách, vypouštěl prý deset sokolů na labutí hejno. Kterou z nich sokol první dohnal, první píseň zpíval. Ale Bojan, bratří, nepouštěl deset sokolů na labutí hejno, nýbrž věštné své prsty na živé struny kladl, ony pak samy rokotaly o slávě knížat – o starém Jaroslavovi, o chrabrém Mstislavovi, který rozsekal Reded' upřed pluky čerkeskými, o sličném Romanu Svatoslaviči. Začneme tedy, bratří, toto vyprávění nikoli od starého Vladimíra, ale až od našeho Igora, jenž si rozum silou opásala zakalil jej zmužilostí srdce. Naplniv se duchem bojovým, vyvedl své chrabré pluky proti zemi polovecké za zem ruskou. Tehdy vzhlédl Igor na světlé slunce a spatřil, že zatměním jsou zacloněna všechna jeho vojska. I pravil Igor ke své družině: «Bratří a družino, lépe zhy-nout zbraní nežli zajít v zajetí. Vsedneme, bratří, na své rychlonohé koně, abychom uviděli modrý Don! « Hárala mysl knížete vášnivým přáním a zlé znamenání zastřela mu touha dosíci Velkého Donu. Chci,» promluvil, »zlomit kopí na hranici polovecké stepi s vámi, ruští synové, hlavu svou chci složit, anebo nabrat si přilbici vody z Donu.» Bojane, slavíku starých časů! Ty kdybys tyto pochody slavičím klotkem opěvoval, poletuje hájem myšlenek, krouže umem pod oblaky, vina věnec slávy okolo těch časů, žena se cestou Trojanovou přes pole na hory! Takto by měl tvůj vnuk zpívat píseň k slávě Igorově: «Nezanesla bouře sokoly přes široká pole, kavky se v hejnech ženou k Velikému Donu.» Nebo snad by zazpívat měl, věštný Bojane, potomku Velesův: «Oři ržou za Sulou, zvony hlaholí v Kyjevě, trouby troubí v Novgorodě, praporec vlají nad Putivlí.» – Igor čeká na milého bratra Vsevoloda. I praví mu bujarý tur Vsevolod: «Jediný bratře, jediné světlo, jasný ty IGore, oba jsme Svatoslaviči! Sedlej, bratře, své rychlonohé koně! I moji jsou připraveni, již dřív u Kursku osedláni. A moji Kurští jsou slavní vojíní! Za hlaholu polnic plenkami ovinování, pod přilbami kolébání, hrotem kopí kojení. Cesty jsou jim povědomy, rokly známy, luky mají napjaty, toulce otevřeny, šavle nabroušeny. Sami pak se prohánějí, jako šedí vlci v poli, dobývajíce si cti a knížeti slávy.» Tu vstal kníže Igor v zlatém třmenia odcválal do pustého pole. Slunce tmou mu zahradilo cestu. Noc, bouří sténajíc, ptactvo probudila a zvěře skučení je do hejn sehnalo. Div houká s koruny stromu. Volá, aby naslouchala neznámá země, Volha i Pomoří, Posulí i Surož, Korsuň i ty, modlo tmutorakaňská! Ale Polovci se přihnali neschůdnými cestami k Velikému Donu. Křičí jejich vozy o půlnoci, jako rozplašené labutě. – Igor vede vojska k Donu! Už na jeho zhoubu číhá ptactvo na dubech, v roklich hrozivě vlci vyjí, orlí skřekem zvěř zvou na mršinu, lišky štěkají na rudé štíty. Ó ruská země, už jsi za horami! Dlouho do noci hasly červánky. Rozbřesklo se jitro, mlha ještě halila pole. Ušnulo slavičí klotkání, probudivši hovor kavčí. Rusové širá pole přehradili rudými štíty, dobývajíce si cti a knížeti slávy. Z rána v pátek rozdupali pohanské pluky polovecké, a rozletěvše se po poli jak šípy, uchvátili sličné dívky polovecké a s nimi zlato a pokrývky a drahocenné aksamity. Závoje, pláště, kožichy a všeliká polovecká roucha jali se klásti jako lávky blaty a slatěmi. Rudý prapor, bílou korouhev, rudou stuhu na postřibřeném dřevci – podali chrabrému Svatoslaviči! Dřímají v poliptáčata z chrabrého Olgova hnízda. Daleko zaletěla. Nevylíhla se, aby snesla křivdu ani od sokola, ani od supy, ani od tebe, černý havrane, prašivý Polovče! Gzak se žene jako šedý vlk, Končak jemu razí cestu k Velikému Donu. Druhého dne ráno raničkokrvavé zory zvěstují den. Černé mraky vystupují z moře, Chtějí zalehnout čtyři nebeská světla a v nich se třepotají siné blesky. Bude velké hromobití! Děšť šípů se snese Od Velkého Donu. Tu se kopí přelámou, šavle otupí o přilbice polovecké na řece na Kajale, neda-leko Velkého Donu. Ó ruská země, už jsi za horami! To větry, Stribohovi vnuci, přivanou od moře mrak šípů na chrabré pluky Igorovy. Země duní, řeky kalně tekou, prach široko daleko přikrývá pole. Praporec hlásí: Polovci jdou od Donu i od moře! I obklíčili ruské pluky se všech stran. Zplozenci ďablovi pole řevem zahradili, ale chrabří Rusové zatarasili je rudými štíty. Bujarý ture Vsevolode! Stojíš uprostřed bitevní vřavy, zasypáváš bojovníky šípy, tvé ocelové meče hřmí o přilbice. Kam jsi, ture, vpadl, zlatou svou přilbici záře, tam se válejí pohanské

Kyjeva do Tmutarakaně za noc dorazil před kuropěním, vlčím klusem slunce předběhl. V Polocku mu vyzvánějí zrána na jitřní u Svaté Sofie a v Kyjevu zvonění to doposlouchal. Ač měl věštnou duši v hrdinském těle, často míval souzení. Věštný Bojan o něm ondy moudře takovouto průpovědku složil: «Ani chytrý, ani hbitý, ani zkušný pták božím soudu neunikne.» Oj, čas nastal sténat zemi ruské při vzpomínce na minulé doby a na bývalá knížata! Starý Vladimír nevydržel sedět na kyjevských pahorcích. Ale nyní jeho praporec padly jedny do rukou Rurikových, druhé do Davidových. Do různých stran jim korouhvičky vlají. Kopí zpívají na Dunaji. Já však slyším Jaroslavnin hlas. Jako skrytá žežulíčka z rána volá: «Poletím jak žežulice,» praví, «po Dunaji, Smočím bobří rukáv v řece Kajale. Vymyji knížeti krvavé rány na rozpáleném těle.» Takto z rána Jaroslavna pláčev Putivlí na valu a naříká a volá: «Ach, větre, větríčku, proč, pane větre, tak prudce věješ? Proč na lhostejném křidle neseš hunské šípy proti vojínům mého znejmilejšího? Což ti nestačilo vanout nahoře pod oblaky a kolébat koráby na modrém moři? Proč jsi, pane, mou radost rozvál po stepní trávě?» Jaroslavna z rána hořekuje v městě Putivlí na valech a volá: «Ach, Dněpře Slavutičí! Prorazils Kamennými horami, zemí poloveckou. Odnesls, odkolébals na svých plecích Svatoslavovy lodi až k vojsku Kobjakuvu. Příkolébej, pane, přines mého miláčka až ke mně, abych nemusila z rána posílat mu pláč svůj k moři!» Jaroslavna ráno naříká Putivlí na valech a volá: «Jasně, ach, třikrát jasné slunce! Pro všechny jsi teplé a krásné. Proč jsi, mocné slunce, metalo své žhavé paprsky na vojíny mého znejmilejšího, proč jsi na vyprahlém poli jejich lukům suchem dalo ztvrdnout, proč úzkostí sevřelos jim toulce?» Rozbouřilo se o půlnoci moře. Ženou se smršť. Mlhami Bůh ukazuje cestu knížeti Igorovi ze země polovecké do země ruské, k otcovskému zlatému stolci. Pohasly večerní červánky. Igor dřímá, Igor bdí, Igor myslí pole měří od Velkého Donu k Malému Donci. Přiváděje o půlnoci koně, zahvízdal Vlur o půlnoci náhle za řekou. Knížeti dal znamení. Kníže Igor mukám ujde! Zaduněla země, rozšuměla se tráva, pohnou se polovecké stany. Ale kníže Igor vběhne jako hranostaj do rákosí, jako bílý kačer pluje po vodě. Vrhá se na rychlonohého koně, seskočí s něho jako bosý vlk. Doběhne k doneckým luhům a letí jako sokol pod mlhami, ubíjeje husy a labutě k snídani, k obědu a večeri. Jestliže Igor letěl jako sokol, běžel Vlur jako vlk, střásaje se sebe studenou rosou. Oba strhali své rychlonohé koně. Pravil Doněc: «Kníže IGore! Je tobě nemalá to sláva, nemalý hněv Končakovi, ruské zemi nemalé veselí!» Odpověděl Igor: «Ó, Donče, je tobě nemalá to sláva, žes kolébal knížete na vlnách, podstýlal mu zelenou trávu na svých stříbrných březích, odíval ho teplými mlhami pod stínem zelených stromů! Tys dal ho stříci hoholem na vodě, rackem v peřejích, divokou kachnou na větru.» Jak jiná je řeka Stugna! Proradným svým proudem pohltivší cizí ručeje a bystřiny, sevřela mezi dvěma keři mladistvého knížete Rostislava, táhnouc ho do hlubiny u temného břehu. Oplakává matka Rostislavova svého syna, mladého knížete Rostislava. Žalostí uvadly květy a strom se schýlil hořem k zemi. To nezažvatlaly straky. Po stopách Igorových jedou Gzak s Končakem. To nekrákali havrani, kavky zmlkly, straky přestaly žvatlat. Jen datlí, šplhající po větvích, tlukotem cestu k řece ukazují, a slavíci veselými písněmi svítání zvěstují. Promlouvá Gzak ke Končakovi: «Jestliže sokol k hnízdu letí, sokolík zastřelíme svými pozlacenými šípy» Pravil Končak Gzakovi: «Jestliže sokol k hnízdu letí, sokolíká spoutáme krásnou dívkou.» I pravil Gzak Končakovi: «Spoutáme-li hokrásnou dívkou, nebudeme mít ani sokolíká ani krásnou dívku, a začnou nás ptáci klovat i na poli poloveckém.» To už o synu Svatoslavovu pravil Bojan, pěvec starých časů Jaroslavových, Olegových, prvoknížecích: «Je-li těžko tobě, hlavě, bez plecí, zle je i tobě, tělu, bez hlavy!» Ruské zemi bez Igora! Slunce svítí na nebi, kníže Igor v ruské zemi. Dívky zpívají na Dunaji, hlasy nese vítr přes moře do Kyjeva. Igor jede už vzhůru po Boryčevu ke svaté Bohorodičce Pod věží. Země se radují, města se veselí. – Jak dříve slavili jsme starých knížat slávu, tak přišli nyní mladí na řadu: «Sláva Igoru Svatoslaviči, bujnému turu Vsevolodovi, Vladimíru Igoroviči! Štěstí, zdraví knížatům a družině, bojujícím s pluky nevěřících! Sláva knížatům a družině čest!»

zilo proti volnosti. Div se vrhl na zem. Hle, spanilé gótské dívky zapěly na břehu siného moře. Zvonice ruským zlatem, zpívají o chmurných časech, libozvučně oslavují mstu za Šarokana. A naše družina marně žízni po veselí.» Tenkrát veliký Svatoslav uronil zlaté slovo, slzami zkropené, a pravil: «Och, moji synovci, Igore a Vsevolode! Záhy jste se jali pustošit zem poloveckou meči a dobývat si slávy. Ale beze cti byla vaše vítězství, protože jste ke své hanbě prolili krev spravedlivou! Vaše chrabrá srdce tvrdou ocelí jsou okována a zakalena bujnou odvahou. Co jste učinili mým stříbrným šedinám? Už nevidím vládnout svého bratra Jaroslava, silného a bohatého, pána četných bojovníků, s černigovskými bojary a s vojvody i s Tatransy, Šelbiry a Topčaky, s Revugy a s Olběry, kteří beze štítů, jen s noži v holenicích, křikem vojska porážejí, zvučice pradědovskou slávou. Vždyť jste řekli: „Sami si svou odvalu vyzkoušíme, novou slávu získáme a starou mezi sebou rozdělíme!“ A je to div, bratří, omládne-li stařec? Byť i sokol už peří ztrácel, vysoko v oblacích ptáky odhání, nedovolí mláďatům svým ublížit. Ale běda, knížata mi nejdou na pomoc!» K zlému se časy obrátily! Slyš, Rymovští sténají pod poloveckými šavlemi a rány prší na Vladimíra! Hoře a bída synu Glěbovu! Ó veliký kníže Vsevolode! Ani v mysli nechceš přiletět z dálky, chránit svůj zlatý otcovský stolec? Vždyť ty můžeš Volhu na vesla nabrat a vyčerpat Don přilbicemi. Kdybys tu byl, prodávali by otrokyni za groš a otroka za haléř. Neboť můžeš do poleživé oštěpy vrhat – udatné syny Glěbovy. Vy, bujný Ruriku s Davidem! Což vaši bojovníci zlacenými přilbami v krvi neplavali? Což neřvala vaše chrabrá družina hlasem turů, raněných kalenými šavlemi na neznámém poli? Vstupte, páni, do zlatých třmenů pomstít potupu naší doby, za zem ruskou, za rány Igorovy, bujného Svatoslaviče! Haličský Osmomysle Jaroslave! Vysoko sedíš na svém zlatě kovaném stolci, podepřev uherské hory železnými vojsky, zahradiv cestu Králi, uzavřev dunajská vrata, metaje balvany skrze oblaka, konaje soudy až po Dunaj! Tvoje bouře zachvacují kraje. Otvíráš vrata kyjevská, s otcova zlatého stolce střílíš po sultánech za sedmi horami. Vystřel, pane, na Končaka, nevěřícího otroka, za zem ruskou, za rány Igorovy, bujného Svatoslaviče! A vy, bujný Romane s Mstislavem, chrabrá mysl unáší váš um do boje. Směle brázdíte nebesa, jako sokol na větru kroužící, když v prudkém letu na ptactvo se vrhá. Železné máte pancíře a přilbice latinské. Pod nimi se otfásla země a mnohé kraje. – Hunové, Litva, Jatvingové, Prusové a Polovcisudlice odhodili a sklonili hlavy pod jejich ocelovými meči. Ach, kníže Igore, slunce pobledlo a stromu steskem listů opadalo. Města na Rosi a na Sulesi rozdělila Igorových chrabrých vojsk už vzkřísit nelze! Don tě, kníže, volá a knížata zve k vítěznému boji! Olgoviči, chrabrá knížata, jsou již připravena k vojně! Ingvar a Vsevolode a všichni tři Mstislaviči, šestikřídli jestřábi ze slavného hnizda! Svá dědictví jste nezískali ve vítězném boji. Kde jsou vaše zlaté přilbice, polské sudlice a štíty? Zataraste brány synům stepi svými ostrými šípky, za zem ruskou, za rány Igorovy, bujného Svatoslaviče!» Vždyť už Sula neproudí stříbrnými vlnami k městu Perejaslavia Dvina rozbahněná plyne krajem kdysi obávaných Poločanů pod křikem pohanů. Jen Izjaslav, Vasilkův syn, zazvonil svými ostrými meči o litevské přilbice a zastínil slávu děda svého Vseslava, když litevskými meči udolán pod rudými štíty padl na krvavou trávu, jak na lože svatební. Bojan byl by řekl: «Družinu tvou, kníže, ptáci křídly přiodělí a její krev šelmy olízaly.» Nebylo tu ani bratra Břetislava, ani druhého, Vsevoloda: opuštěn vypustil duši z chrabrého těla, jako perlu ze zlatého okruží. Ztlumily se hlasy, ztichlo veselí a troubí jen goroděcké trouby. Jaroslave a všichni nvuci Vseslavovi, je čas, abyste sklonili své praporec a do pochev vložili zubaté své meče. Vždyť už jste promarnili dědovskou slávu! Vždyť sami jste svým sváry přilákali pohany do ruské země proti dědictví Vseslavovu. Z vaší nesvornosti vzešel útluk polovecký zemi trojanské v sedmém tisícletí. Vseslav dal život v sázku pro milovanou dívku. Obratně se opíraje o kopí, dorazil k městu Kyjevu a dřevcem se dotkl zlatého stolce kyjevského. Zahaliv se sinou mlhou, jako lita šelma vyrazil o půlnoci z Bělgorodu. Třikrát jemu přálo štěstí. Otevřel bránu Novgorodu, na kusy roztrhal slávu Jaroslavovu. Odklusal jako vlk k Němize a udupal mlat: Na Němize skládají snopy hlav a mlátí ocelovými cepy, na mlat život kladou a odvívají duši od těla. Krvavé břehy Němigy neštěstím byly posety – posety byly kostmi ruských synů. Kníže Vseslav soudil lid, knížecky panoval městům. Jako vlk tčkal za noci. Z

hlavy polovecké. Kalenými šavlemi rozpoltils avarské přilbice, jarý ture Vsevolode! Oj, rozdával rány, draží bratří, pohrdnuv poctami i statky, městem Černigovem, zlatým stolcem otcovskými své milé choti, spanilé Glěbovny, milostnou přízní! Bývaly války Trojanovy, minula léta Jaroslavova, bývaly výpravy Olgovy, Olga Svatoslaviče. Tento Olegmečem pikle kula šípky po zemi rozsával. Do zlatého třmene vstupoval v městě Tmutorakani. To byl ten zvuk, jenž tenkrát došel k sluchu velikého Jaroslava. Ale Vsevolodův syn Vladimír zacpával si každé ráno uši v Černigově. Borise pak Václaviče touha po slávě před soud Boží přivedla a na zelené stepní trávě roucho pohřební mu rozestřela, protože urazil Olga, knížete chrabrého a mladého. Od téže Kajaly odvezl Svatopluk svého otce, kolébaje ho mezi uherskými jinochodníky, ke svatě Sofii kyjevské. Tenkrát za Olga Hořslaviče rozsávaly se a rostly rozepře, hynulo dědictví Dažbohových vnuků, knížecími spory zkracoval se lidský věk. Tenkrát na Rusi zřídka oráči halekali, ale často vrány krákaly, dělice se o mrtvolu, a kavky se v své řeči umlouvaly, že poletí na mrší hody. Tak bylo za oněch bojů a výprav! Leč o takové bitvě neslycháno: Od rána do večera, od večera do svítání létají kalené šipy, duní šavle o přilbice, praští ocelová kopí. V cizím poli, uprostřed poloveckého kraje, země, pod kopyty zčernalá, krví byla zalita, kostmi poseta. Vzkličily smutkem z ruské země. Jaký halas, jaký hluk to slyším? Za časného rána před svítáním Igor pluky znovu vede do boje. Lito je mu milého bratra Vsevoloda. Bili se den, bili se druhý, třetího dne k polednímu padly praporec Igorovy. Tu se bratří rozloučili na břehu bystré Kajaly. Nebylo tu dosti krvavého vína. Proto chrabří ruští synové hody ukončili, svaty zpili a sami na zem padli za zem ruskou. Sklonila se tráva žalem a strom se smutkem schýlil k zemi. Oj, neveselé časy, bratří, nastávají, step nám vojska pohřbila! Zloba se zvedla mezi vojsky Dažbohových vnuků. V podobě dívky vstoupila na zem Trojanovu, zamávala labutími křídly na siném moři, u Donu, mávnutím vzbudila doby plné zmatků. Vítězství nad pohany knížecí svár zmrhal, neb takto mluvil bratr k bratru: »Toto je mě a ono také.« I jala se knížata o malém říkat: «Toto je veliké.» – a proti sobě pikle kula. Pohané pak se všech stran vítězně napadali na ruskou zem. – Ach, daleko zaletěl sokol, až k samému moři, vrhaje se na ptáky! A Igorova chrabrá vojska z mrtvých nevstanou! Pláč nad nimi zakvílel, nářek se rozlehl ruskou zemí Žhavým uhlím třesouce v ohnivém rohu, zaplakaly ruské ženy, zanaříkaly: «Už své milé ani v duchu si nepředstavíme, ani myšlenkou nepolaskáme, ani očima neuhlídáme, ani o zlato a stříbro neobloudíme.» I zastěnal, bratří, Kyjev zármutkem a Černigov protivenstvími. Soužení zaplavilo ruskou zem. Smutek se valem vyžil z lůna ruské země. Ale knížata kula proti sobě pikle. Pohané pak vítězně najížděli na zem ruskou, veverčí kožich vybírajíce od každého dvora jako daň. – To oba chrabří Svatoslaviči, Igor a Vsevolod, vzbudili zas nepřátelskou zlobu, kterou kdysi uspal a zkontil otec jejich Svatoslav, Hrozný, Veliký, Kyjevský. Svými silnými pluky a ocelovými meči záutočil na zem poloveckou, rozdupal chlumu i úvaly, zkalil řeky i jezera, vysušil potoky i blata a pohanského Kobjaka z mořské zátoky, z železných pluků poloveckých jako vichřice vytrhl. I spadl Kobjak v městě Kyjevě v hradní síni Svatoslavově. Tu Němci i Benátčané, Řekové i Morava zpívají slávu Svatoslavovu, želí knížete Igora, který moc svou potopil na dno Kajaly a ruským zlatem přeplnil polovecké řeky, neb kníže Igor přesedl se zlatého sedla do sedla otrockého. Zasmušila se cimbuří města veselí potuchlo. Svatoslav však nahore v Kyjevě viděl zmatený sen. «Této noci s večera, oblékali mne,» vyprávěl, »do černého rubáše na tisovém loži. Nalévali mi temného vína, smíšeného s žlučí. Sypali mi z vyprázdněných toulců pohanských Pečeněgüvelké perly do klína. A lísalí se ke mně. – Byl bez hlavního trámu strop v paláci mém zlatostřechém. Od večera celou noc chmurní havrani krákali. Na úpatí vrchu u Plěsenska stály dřevěné sáně a odnesli je k sinému moři.» I pravili bojaři knížeti: «Ach, kníže, hoře ti sklíčilo rozum! To dva sokoli slétli s otcovského zlatého stolce, aby se zmocnili města Tmutorakaně, anebo nabrali přilbici vody z Donu. Křídla sokolů jsou však již useknuta šavlemi pohanů a oni sami spoutáni pouty železnými. Tma nastala toho dne. Dvě slunci se zakalilo, oba purpurové sloupy zhasly, v moře se pohroužily a s nimi dvě mladých měsíců tmou se zahalilo. Na řece na Kajale tma světlo přikryla. Po ruské zemi se rozběhli Polovci, jako pardálí smečka a probudili velkou směllost Hunů. Hanba padla na slávu. Násilí vyra-